A°. 1824.

N°. 46.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, 13den den NOVEMBER, 1824.

BENOEMINGEN.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bij de 18de afdeeling nationale infanterie.

Tot kapitein van kleeding, de 1ste luitenant van kleeding, *E. van Hasselt.*

Tot kapitein, de 1ste luitenant *C. W. Offerhaus.*

Tot 1sten luitenant adjudant, de 2de luitenant adjudant, *J. Bouwman.*

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants, *G. Schrijber* en *G. van Brienen van Ramerus.*

Tot 2de luitenants, de adjudant onder-officiers, *J. G. Fuchs* en *F. X. Schmeltz*, allen van de genoemde afdeeling.

Bij de 19de afdeeling nationale infanterie.

Tot kolonel, de luitenant-kolonel, *J. A. Hoorn.*

Tot luitenant-kolonels, de majoors *J. C. Achenbach*, van de 20ste afdeeling en *P. van Castel*, à la suite van de 18de afdeeling.

Tot majoor, de kapitein *O. T. Noot.*

Tot kapiteins, de 1ste luitenants, *J. J. A. de Braband*, *J. T. L. Grevenstein*, *F. van Viersen* en *L. de Vries.*

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants, *J. Lammers* en *C. T. C. van Cattenburch.*

Tot 2de luitenants, de adjudant onder-officiers, *J. Etzel* en *J. Westrick*, allen van de afdeeling, en de élève van de militaire school, *L. J. A. Sack.*

Bij de 20ste afdeeling nationale infanterie.

Tot majoor, de kapitein, *M. G. C. van Coehoorn van Hauwerda*, van de 18de afdeeling.

Tot kapiteins, de 1ste luitenants, *W. Thörig*, *W. G. Watson*, *A. Frucht* en *N. Mesch.*

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants, *A. Polsvoort*, *L. Wijrsch*, *A. van der Giezen* en *F. Schoenveld.*

Tot officier van kleeding en wapening bij het 3de bataillon, de 2de luitenant, *H. Lam.*

Tot 2de luitenants, de sergeant-majoors, *V. Hepp* en *J. B. van der Beuken*, en de sergeanten *J. Diek* en *P. la Force*, allen van deze afdeeling, en de élèves van de militaire school, *P. O. Beillard* en *F. J. W. Halwachs.*

Bij het wapen der artillerie.

Tot 2de luitenants, de élèves van de militaire school, *D. M. Lammers*, *N. van Naarsen*, *E. Arnould* en *J. J. Havinga.*

PLAATSING.

Bij de 19de afdeeling nationale infanterie.

De onlangs uit Nederland aangekomene 1ste luitenants, *J. M. van Braam* en *L. A. van Braam.*

VERPLAATSINGEN.

Bij den plaatselijken staf.

Tot plaats-majoor te Weltevrede, de kapitein *F. Böferding*, van de 20ste afdeeling.

Bij den geneeskundigen dienst.

De chirurgijn der 2de klasse van Z. M. brik *Sijrene*, *R. H. Ruempol*, bij het hospitaal te Samarang.

Bij de 19de afdeeling nationale infanterie.

De majoor *J. Wachs*, van de 20ste afdeeling.

Bij de 20ste afdeeling nationale infanterie.

De majoor *J. le Bron de Vexela*, van de 19de afdeeling, en den kapitein *H. W. Tiel*, van den plaatselijken staf.

GEPENSIONEERD.

De kapitein van de 20ste afdeeling, *J. C. Lamberts*, met rang van majoor, en de kapitein van genoemde afdeeling, *W. J. van Schuler.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Nov. 5---brik *Goerab Semoet*, Lim Tiangson, van Tagal den 2den november.---brik *Penanten*, Bansan, van dito den 2den dito.---brik *Nooit Gedacht*, Mentik, van dito den 2den dito.---brik *Anna*, J. B. Baggers, van Cheribon den 1sten dito.

Nov. 6---brik *Goanlie*, Jimian, van Rembang den 28sten october.---schoener *Molucco*, T. A. Laming, van Samarang den 2den november.

Nov. 7---brik *Louiza de Kock*, H. Hooper, van Muntok den 31sten october.

Nov. 8---schip *Henrietta Elizabeth*, F. W. Godt, van Riouw den 14den october.

Nov. 9---schip *Buitenzorg*, S. MacGeorge, van Cheribon den 7den november.---brik *Kolonial Trader*, A. Riggs, van dito den 7den dito.---schip *Baron van der Capellen*, S. H. Peter, van de Golf van Persie den 15den september, met Z. M. troepen, passagiers: de heeren Cantoor en Hartman.

Nov. 10---schip *Boeroong*, Abdul Laout, van Tagal den 6den november.---schoener *Nazar*, Sarief Oemar Bin Alie Baharoen, van Indramaijoe den 7den dito.---Eng. schip *Almorah*, G. H. Boijd, van New-South-Wales den 10den september, passagier: de heer J. Clements.---brik *Dorothea*, S. E. Badendich, van Indramaijoe den 8sten november.---brik *Gollek*, Oosman, van dito den 6den dito.

Nov. 11---brik *Cato*, Allie, van Pekalongan den 6den november.---schoener *Lucifer*, A. Desperoux, van Indramaijoe den 9den dito.

Vertrokken.

Nov. 6---Z. M. schoener *Castor*, 1ste luitenant Stolze, koersstellende om de noord.---brik *Wesp*, F. Mackenzie, naar Riouw, passagiers: de heeren J. A. Wiederhold en F. B. Hofland.---brik *De Hoop*, S. Martens, naar Indramaijoe.

Nov. 7---brik *Heros*, H. Poppen, naar Antwerpen.---brik *De Hoop*, L. Weintre, over Soerabaija naar Ternate, passagier: de heer J. W. van Steenbergen.---brik *Pasjekan*, Oeij Kiam, naar Indramaijoe.---brik *Jacoba*, F. Chateau, naar Cheribon.

Nov. 8---Voor het gouvernement ingehuurde partikuliere brik *De Drie Maria's*, H. K. Zeeba, naar Banka, met Z. M. troepen.

Nov. 9---brik *Indramaijoe*, A. G. de Kater, naar Indramaijoe, passagier: 2de luitenant Harriwijn.---brik *Jacoba Ambrosina*, C. Lorch, naar Cheribon.

Nov. 10---brik *Alert*, J. C. Ross, naar Rotterdam.---schip *Padang*, E. Rogers, naar Pakkies.

Nov. 11---brik *Anna*, J. B. Baggers, naar Indramaijoe.---brik *Fredrik*, J. Jansen, naar dito.

Nov. 12---brik *Louiza de Kock*, H. Hooper, naar Pakkies.

Schepen liggende ter reede.

Z. Ms. fregat *Melampus*; schepen Franklin, Vrouw Helena, Lord Minto, Henrietta Elizabeth, Buitenzorg, Baron van der Capellen, Boeroong; brikken De Goede Fortuin, Fongsie, Carolina, De Hendrik, Kamper, Malatie, Simon Fredrik, Anna, Goerab Semoet, Penanten, Nooit Gedacht, Goanlie, Kolonial Trader, Dorothea, Gollek, Cato; schoeners Anna, Kasoot, Molukko, Nazar, Lucifer.---Eng. schepen Chapman, Almorah.---Amerik. brikken Thule, Banian.---Fransche brik Le Grand Navigateur.

SAMARANG.

Aangekomen.

Nov. 2---brik *Eleonora*, H. Arends, van Rembang.---schoener *De Snoek*, J. Kasperman, van dito.---brik *Maria*, C. Fromstead, van Batavia en Tagal, passagier: de heer F. Brown.---schoener *Dina Alida*, H. C. Nolte, van dito, passagiers: de heer F. C. Bauer en vrouw, de heeren J. Samuels en C. Nolte.---Chinesche brik *Joanna*, J. Farnatus, van Tagal.

Vertrokken.

Nov. 1---schoener *Molucco*, T. A. Laming, naar Batavia, passagiers: de gepensioneerde militairen H. Kappers en F. Deggering.---Arab. schip *Carolina en Jacoba*, J. Gibhart, naar Tagal en Batavia.

Nov. 4---kruisprauwen *Trenganoe No.* 14 en 15, Mochamat Yasien en Abdulla, beide naar een kruistogt om de west.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. boot *No.* 16; brikken Johanna Hubertina, Cornelia, Eleonora, Maria; schoeners De Snoek, Dina Alida.---Arab. schip Fattal Barie; brik Fattalkair; sloep Cheribon.---Maleische brik Prie Tanjoong; schoener Remantjiera; safa fala Boejang Slamat.---Chinesche brikken Ingsoen, Tjiensoen, Johanna.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Nov. 1---schip *Laju*, G. Ingram, van Batavia den 17den october.

Nov. 2---Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Louiza*, C. Stricker, van Banjoewangie.---Voor het gouvernement ingehuurde partikuliere brik *Onderneming*, A. N. Martens, van Rembang.

Nov. 3---brik *Kalimaas*, Ong Liabko, van Amboina, passagiers: de heeren Bouncmmer, Ruiters, en de weduwe Weerman.

Nov. 4---Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Emile*, C. S. Newman, van Batavia den 23sten october, met Z. M. troepen.

Nov. 5---schip *Star*, H. Gibbons, van Batavia den 2den october.---schoener *Ada*, J. H. Meijer, van Muntok en Pancal Pienang.

Vertrokken.

Nov. 3---brik *Wilhelmina*, T. Berrettij, naar Samarang, met Z. M. troepen.

Nov. 4---brik *Elizabeth*, T. Deighton, naar Samarang en Banka, met Z. M. troepen.

Nov. 5---Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Louiza*, C. Stricker, naar Batavia, passagiers: de gepensioneerde kapitein Van Pabst en familie, en de heer S. Swerissen en familie.---Z. M. brik *Haaij*, 1ste luitenant Van Jordan, naar dito, passagiers: kapitein ter zee Pool en familie.

Nov. 6---Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Emile*, C. S. Newman, naar Makasser, met Z. M. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. fregat *Dageraad*; brikken *Orestes*, *Sirene*, *Jacoba Elizabeth*; kanonneer-boot *No.* 14 en 18; schepen Anna Powlona, Pamanoekan, Pekin, Thalia, Marzoek, Laju, Star; brikken Levinia, Maria, Tiksing, Rembang, Onderneming, Kalimaas; schoeners De Hoop, Dracke, Tartar, Ada.

BATAVIA, *den 12den november* 1824.

Op den 23sten der verleden maand heeft te *Samarang* het jaarlijksch openbaar examen van de leerlingen, bij de Gouvernements lagere school, ten overstaan van schoolopzieners aldaar, en in tegenwoordigheid van den plaatselijken Resident, en van eene aanzienlijke menigte der voornaamste ambtenaren en ingezetenen, plaats gehad. De vorderingen, bij die gelegenheid door de leerlingen, in onderscheidene vakken van het lager onderwijs, aan den dag gelegd, hebben de ongeveinsde toejuiching verworven van allen, die bij de plegtigheid zijn tegenwoordig geweest, en strekken tevens tot een ondubbelzinnig bewijs van den loffelijken ijver, en den allezins gunstigen uitslag, waarmede de eerste onderwijzer *Brands*, en de tweede onderwijzer *Bestelmeijer*, de heilzame bedoelingen van het Gouvernement, bij de oprigting eener lagere school te *Samarang*, helpen bevorderen.

Na den afloop van het examen zijn

aan eenige der meest verdienstelijke leerlingen, door ſchoolopzieners, onder gepaste bewoordingen, sierlijk ingebonden boekwerken, als eereprijzen, uitgereikt, ter belooning van de reeds betoonde vlijt, en tot aanmoediging om zich verder met gelijken ijver op het verkrijgen van nuttige kennis toe te leggen.

Zijne Excellentie, de Gouverneur Generaal, heeft aan de beide reeds genoemde onderwijzers Zijne hooge tevredenheid doen betuigen over de verdienstelijke wijze, waarop zij tot hiertoe in hunne betrekking zich gekweten hebben van eene taak, die in hare ſtrekking niet min belangrijk is, dan zij uit haren aard, met velerlei moeijelijkheden in de uitvoering is verbonden.

Berigten van *Banka* melden de droevige tijding, dat, den 6den der verleden maand, de hoofdplaats *Muntok*, door eenen verſchrikkelijken brand, bijna geheel verwoest is. Niettegenſtaande alle middelen van hulp, konden de vlammen, welke door eenen hevigen oostelijken wind voortgedreven werden, niet overmeesterd worden; zijnde alleen het behoud der Gouvernements magazijnen en van een gering getal huizen, verſchuldigd aan de krachtdadige pogingen van het garnizoen. De inlandſche en chineſche bevolking is, door dezen ramp, in de diepſte ellende gedompeld, hetgeen door de plaatſelijke gesteldheid en behoeften van *Banka* nog nijpender wordt. Door den edelmoedigen bijſtand der Europeanen wordt het lot dezer ongelukkigen zoo veel mogelijk, verzacht; middelerwijl zijn, door den reſident, dadelijk alle de maatregelen in het werk gesteld, welke de omſtandigheden vorderen.

Volgens berigten, dezer dagen van *Malakka* ontvangen, zijn, in de maand augustus jl., aldaar ter reede aangekomen twee Franſche oorlogsvaartuigen, zijnde het fregat *Ghetis*, gekommandeerd door den Baron *de Bougainville*, en de korvet *l'Espérance*, gekommandeerd door den kapitein ter zee *Du Camper*, en zulks tot het doen herstellen van eenige ſchade aan de korvet, gedurende de reis geleden. Beide vaartuigen, welke in de maand maart jl. van *Brest* vertrokken, en, volgens opgave, ſpeciaal bestemd waren naar *Manilla*, hebben na eenig toeven de reede van *Malakka* wederom verlaten.

Den 9den dezer is alhier ter reede aangekomen het Nederlandsch ſchip *Baron van der Capellen*, gezagvoerder *J. H. Peter*, in de maand maart naar de Perſiſche golf vertrokken, en thans, na eene reis van 80 dagen, van daar teruggekeerd. Gemeld ſchip is met eene lading, bestaande voornamelijk uit ſuiker, tin, ijzer en eenige geſchenken, onder beheer van een gouvernements Agent, naar *Perſie* vertrokken, en heeft eene lading der verſchillende perſiſche koopwaren en een vijftiental fraaije paarden in retoer aangebragt. Men verneemt dat die uitzending in *Perſie* bijzonder goed ontvangen is, en dat aldaar veel geneigdheid is angetroffen tot het weder aanknoopen van onze oude handelsbetrekkingen. Men verneemt tevens, dat bij het Gouvernement zeer vriendſchappelijke brieven, alsmede geſchenken aan den Iman van *Muscate*, en den Shech van *Bushir* zijn ontvangen.

Wij verwijzen onze lezers naar het artikel *Groot-Britannie* hieronder voorkomende, ten aanzien der discusſien te *Londen* in het Lager Huis voorgevallen, over de uitvoering van het traktaat bij hetwelk *Benkoelen* aan het Nederlandsch Gouvernement wordt afgeſtaan, tegen den afſtand van *Malakka*, *Sinkapoer* en de Nederlandſche kantoren op het vaste land van Indië, aan het Britsch Gouvernement.

Wij hebben dit artikel in deszelfs geheel uit *The Thimes* overgenomen, om dat het niet onbelangrijk is daarin te zien uit welke verſchillende oogpunten, de voordeelen uit dit traktaat voor beide partijen te ontſtaan, worden beſchouwd en gewaardeerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRYK.

PARIJS, *den 19 den mei.*

Wijlen de heer *Lambrechts* heeft, bij uiterſten wil, zijnen erfgenaam, den heer *d'Outrepont*, bevolen, eene belooning van twee duizend franken uit te loven voor de beste verhandeling over de vrijheid der godsdienstoefeningen, te beoordeelen door het inſtituut. Z. Exc. de minister van binnenlandſche zaken, de heer *Corbières*, heeft den heer *d'Outrepont* kennis doen geven, dat Z. M. de Koning, bij ordonnantie van den 21ſten april, bepaald had, dat dit legaat niet kon worden aangenomen.

den 22ſten mei.

Gisteren is in de Kamer der Pairs door den hertog *de Levis* rapport uitgebragt omtrent de conc-pt-wet, rakende de converſie der renten. De kommisſie heeft voor het aannemen derzelve geadviſeerd, doch men verzekert, dat in het rapport geſproken wordt van een nieuw voorſtel, dat van wege de bankiers, welke de negotiatie willen ondernemen, aan de kommisſie zoude gedaan zijn. Daar echter dit ſtuk nog niet gedrukt is, zijn er geene bijzonderheden van dat voorſtel bekend.

Mandag zullen de discusſien over dit gewigtig onderwerp beginnen. De heer *Mollien* en de graaf *Auguste de Talleijrand* hebben zich doen inſchrijven om over de wet te ſpreken; de hertog *de Doudeauville* zal voor en de heeren *de Saint Roman Roij* en *Pasquier* zullen tegen dez lve het woord voeren.

De beraadſlagingen over de bevoegdheid van den heer *Benjamin Conſtant*, om als lid in de Kamer der Gedeputeerden zitting te nemen, hebben die vergadering gisteren bezig gehouden en worden heden voorgezet. De Kamer heeft heden ook een rapport gehoord omtrent eenige ingezonden petitien, welke van geen groot belang waren, doch waaronder er zich eene onderſcheidde door hare zonderlingheid, zijnde van een zekeren heer *Lagaillarde*, te Toulouſe, welke verzocht, dat er eene wet zoude gemaakt worden, om de musſchen en de ekſters uit te roeijen, welke den oogst vernielen. Deze werd onder een luid gelach ter zijde gelegd.

GRIEKENLAND.

TRIPOLIZZA, *den 4den april.*

De eendragt schijnt onder de inwoners van Peloponesus herſteld, ſedert zij de afſtelling van *Colocotroni* van *Pietro Macromichalis*, van *Sotiro Caralambie* en van *Andreas Zalmis*, welke te zamen den uitvoerenden raad uitmaakten, verworven hebben. In hunne plaats zijn benoemd: *Georgio Condouriotis*, van Hijdra, *Panagiotes Boudouris*, van Spezzia, *Johannes Coletti*, van Syraco, en *Nicolo Loudo*, van Patras. Te vergeefs hebben de afgeſtelden het nieuwe gezag willen miskennen; derzelver pogingen zijn niet gelukt, en het volk, hetwelk zij geplunderd hebben, zou zich zelven regt verschaffen, bijaldien zij zich niet onderwierpen.

BEYEREN.

AUGSBURG, *den 28ſten mei.*

Onze *Allgemeine Zeitung* deelt de volgende berigten mede:

„ Volgens berigten van Konſtantinopel, van den 20ſten dezer, had lord *Strangford* wederom eenigzins meerderen invloed bij de Porte verkregen, daar hij, zoo men verzekerde, aan het turksche ministerie de belofte gedaan had, dat alle zich in engelschen dienst bevindende officieren, welke bij lord *Byron*, of bij de Grieken dienden, bij een bevel van den Koning van Engeland, terug ontboden, en, zoo zij daaraan niet gehoorzamen mogten, van hunne soldij en aanſtelling verſtoken verklaard zouden worden. De Divan had dat beſluit gunstig opgenomen; en men begon wederom te gelooven, dat de edele lord, na de overgave zijner nota, wegens de ontruiming van Moldavie en Wallachye, dat voortgezette doel zijner rustelooze bemoeijingen eindelijk nog bereiken zou."

BUCHAREST, *den 4den mei.*

[*Door buitengewone gelegenheid.*]

„ Tartaren, van Konſtantinopel komende, brengen zoo even de tijding aan, dat de Divan in de ontruiming van de vorſtendommen heeft bewilligd. De oostenrijksche konsul heeft terſtond eene estafette, met deze tijding, naar Weenen afgezonden. [*Vergelijk het art.* Weenen *hieronder.*] Daar deze ontruiming reeds zoo dikwerf is aangekondigd geworden, zoo is het niet te verwonderen, dat een gedeelte van het publiek, ofschoon ditmaal ten onregte, zulks nog ſteeds in twijfel trekt"

SEMLIN, *den 4den mei.*

„ Brieven van Seres melden, dat *Aboulabout*-pacha, gewezen seraskier, op palmzondag, door die ſtad is gepasseerd, geëskorteerd door 500 man, welke hem naar Demotika, zijne verbanningsplaats, moesten voeren."

OOSTENRYK.

WEENEN, *den 13den mei.*

Door eene buitengewone gelegenheid heeft men de tijding van Konſtantinopel ontvangen, dat, in eene conferentie, welke, den 27ſten april, tusschen den engelschen ambassadeur en den reis-effendi heeft plaats gehad, tot de bepaaldelijke ontruiming van Walachye en Moldavie door de turksche troepen, beſloten is, en dat deze maatregel, zoo spoedig doenlijk, ten uitvoer moet worden gebragt.

Denzelfden dag heeft insgelijks de ratificatie van het traktaat van vriendschap en koophandel, tusschen Z. M. den Koning van Sardinie en de Porte geſloten, plaats gehad; bij welk traktaat aan de sardiniſche onderdanen de vrije vaart op de Zwarte zee wordt toegekend. Eene, bij de redactie van een artikel van dat traktaat, ontſtane zwarigheid, had tot hiertoe de ratificatie van hetzelve vertraagd. Zoodra zulks van beide kanten had plaats gehad, heeft de engelsche ambassadeur den zaakgelastigden van Sardinie aan de ministers der Porte voorgeſteld. (Deze berigten wederſpreken de onlangs in ſommige nieuwspapieren geplaatſte, volgens welke lord *Strangford* veel van zijn crediet bij de Porte verloren zou hebben.)

GROOT-BRITANNIE.

HUIS DER GEMEENTEN.

Zitting van den 17den junij 1824.

BILL OVER DE OOST-INDISCHE BEZITTINGEN.

De heer *Canning* deed de motie dat het Huis zich tot een commité zou vormen tot onderzoek van gemelde bill. Vooraf echter wenschte hij kortelijk den aard der onderhandelingen te ſchetſen, uit welke die *bill* was voortgevloeid. Hij nam (zeide hij) de vrijheid dit te doen, om dat, offchoon de *bill* meer onmiddelijk behoorde tot de bemoeijenis van zijnen zeer geëerden vriend, den preſident van *the board of control*, de tractaten evenwel, welke daarbij ten grondſlag hadden gelegen, hunnen oorſprong dagteekenden van het tijdvak dat hij (de heer *Canning*) de eer had het ambt te bekleeden hetwelk thans door zijnen zeer geëerden vriend vervuld werd. Ten einde met juistheid te kunnen oordeelen over de verrigtingen welke hij thans voor het Huis ging bloot leggen, was het noodig zich den toeſtand te herinneren in welken de Hollanders zich, tijdens den laatſten algemeenen vrede, met opzigt tot de Oost-Indiſche bezittingen, bevonden. Te dier tijd werden alle bezittingen, welke, ſtaande den oorlog, den Hollanders waren ontnomen, hun bij verdrag terug gegeven. Hij was nu niet geroepen om in een onderzoek te treden van het ſtaatkundige of het nut van dezen maatregel, maar, ware het noodig, achtte hij zich volkomen in ſtaat om aan te toonen dat, onder de toenmalige omſtandigheden, het belang van Engeland medebragt om van het Hollandsch gouvernement niet te veel te vorderen. Voor zijn tegenwoordig oogmerk was het genoeg dat het gezegde met der daad beſtond, en dat de tractaten, waarbij de Indiſche bezittingen aan Holland werden terug gegeven, de eenparige goedkeuring van het parlement verworven hadden. Zoodanig was de ſtaat van zaken toen hij het ambt van preſident van *the board of control* aanvaardde, in den jare 1816. Vele bepalingen van het verdrag werden op dat tijdſtip nog pas in werking gebragt; vele andere waren niet genoegzaam duidelijk of bepaaldelijk omſchreven,

zoo dat er vele punten tusfchen Engeland en de Nederlanden bleven af te handelen. Ongelukkiglijk had het natuurlijk ongeduld van de eene der partijen, om wederom in het bezit te komen van die etablisfementen waaruit zij vroeger door geweld verdreven was, en het even natuurlijk dralen van de andere partij, in eene zaak van zooveel omvang, om die zelfde bezittingen over te geven, vertragingen doen ontftaan, zwarigheden doen opperen, en eenen zoodanigen graad van wrevel tusfchen de wederzijdfche agenten opgewekt dat er eene groote mate van duldzaamheid en omzigtigheid vereischt werd, om onaangename gevolgen voor te komen. Veel van deze ongelegenheid moest worden toegefchreven aan het gedrag der ondergefchikte agenten van de Oost-Indifche Compagnie, die verder gingen dan waartoe zij geregtigd waren. Zij veroorloofden zich te treden in een onderzoek ten aanzien van het ftaatkundige der tractaten, waarbij de bezittingen aan de Hollanders waren terug gegeven, en zagen veeleer uit naar middelen, om hetgeen hun dwaling toefcheen in de gemaakte bepalingen, te verhelpen, dan om die bepalingen zelve in werking te brengen. Hij (de heer *Canning*) was allezins geneigd in de dienaren der Compagnie de vaderlandsliefde en de edele gevoelens te erkennen, welke hen mogen hebben geleid; doch, (zeide hij), wanneer agenten, op eenen afftand van den zetel der regering, de bedoelingen waartoe zij zijn geroepen, uit het oog verliezen of daarvan afwijken, zoo brengen zij het beftuur in de verpligting om of hunne handelingen tot alle uiterften en met hoeveel ongelegenheid dan ook te handhaven, of die te eenemaal af te k uren en te niet te doen. Hij fprak zonder overdrijving wanneer hij zeide dat in den loop van 1816 en 1817 niet minder dan een half dozijn tractaten door de even bedoelde perfonen werden genegocieerd, zonder dat zelfs de fchaduw van eenigen last daartoe beftond. Hij had het daarom van zijnen pligt geacht de Oost Indifche Compagnie te verwittigen, dat de kroon hare bekrachtiging aan alle deze tractaten zou onthouden.

Omtrent dezen tijd werden hem herhaaldelijk vertoogen gedaan over den inhaligen aard, waarvan de Nederlandfche autoriteiten blijken gaven, over de begeerte door hen aan den dag gelegd om de Engelfchen te brengen buiten den handel, en het uitfluitend bezit van dien voor zich zelve te behouden.

Zoo als zijn pligt medebragt, verlangde hij aanhoudend, dat hem eene bepaalde daadzaak van die natuur zou wo den aan ewe en, om die te kunnen brengen onder het oog van het Nederlandsch Gouvernement en de afkeuring daarvan te vorderen.

Aan dit zijn zoo vaak herhaald verlangen werd echter nimmer voldaan. Hij verkreeg niets dan eene algemeene verzekering van den afgunftigen aard der Hollanders, van hun vast befluit dat zich nooit weder een zeil van ons in deze wateren zou vertoonen. Vergeefs vorderde hij daadzaken ten bewijze, men antwoordde hem met eene foort van bedekte zinfpeling op den *moord van Amboina*, (*algemeen gelach in de vergadering*). Aan den anderen kant ontving hij klagten van het Nederlandsch gouvernement over het dralen der Britfche agenten, en over hunne begeerte om hun land fchadeloos te ftellen voor de teruggave van grondgebied door hunne regering gedaan. Ook gebeurde het, zeer ongelukkiglijk dat omtrent dezen tijd een in sommige opzigten zeer aanzienlijk perfoon, die groot en ijver en bekwaamheid had aan den dag gelegd, ftaande zijn beftuur als Gouverneur van *Java* (gouverneur *Raffles*), als refident werd gezonden naar *Benkoelen*. Op de eene of andere wijs nogtans werd de nederige benaming van *Refident*, welke niets meer aanduidt dan een *peper-fuperintendent*, veranderd in den hoogklinkenden titel van *Luitenant-Gouverneur* van *Benkoelen*. Zulks verwekte ongerustheid bij het Nederlandsch Gouvernement, hetwelk zich verbeelde dat het Britfche beftuur voornemens was op *Sumatra* den zetel te vestigen, van een gouvernement in de eilanden, gelijk in magt aan hetgeen zij op het vaste land van Indië bezitten. Aldus rezen gemelijkheid en wrevel tusfchen twee natien wier best begrepene ftaatkundige belangen mede bragten, dat zij op eenen voet van vriendfchap met elkander bleven. De hoofdklagte tegen het Nederlandsch Gouvernement was dat het uitging van een beginfel van uitfluitenden handel. De eerste ftap derhalve dien hij in de onderhandelingen had gedaan, waaruit de tegenwoordige *bill* was geboren, had geftrekt tot het verkrijgen van een ftellige ontkentenis van dat beginfel aan de zijde van het Nederlandsch Gouvernement. Het was zeker niet gebruikelijk in de diplomatie om tractaten te ontwerpen met oogmerk om *grondbeginfels* plegtiglijk uit een te zetten, maar zulks gefchiedde in dit geval als het eenigste punt van hetwelk kon worden uitgegaan. Bij hetzelfde tractaat kwam Groot-Britannie in het bezit van *Sinkapoer* in de ftraat van *Malakka* en van omtrent 12 eilanden welke de Hollanders bezaten langs de vaste kust van Indië. Deze eilanden waren op zich zelve niet van groot belang, maar velerlei netelige kwestien omtrent regten en inkomsten ftonden er mede in verband. Bij voorbeeld, de Hollanders beweerden een regt op deelgenootfchap in den opium handel, hetwelk door ons niet werd erkend. Wanneer de Engelfchen zich beklaagden over het ftreven der Hollanders om een uitfluitenden handel op die eilanden te behouden, zoo konden zij dit voegzaam regtvaardigen, door zich te beroepen op het voorbeeld der Engelfchen op het vaste land van Indië. Door dus in het bezit van diezelfde eilanden te geraken, werden wij van allen grond tot klagte ontheven en ontdeden wij ons tevens van het wederkeerig verwijt der Hollanders (*Tu quoque!*) De doeleinden dan, welke bij het tractaat moesten worden bereikt, waren, vooreerst, de erkentenis van het beginfel van vrijen handel; ten tweede, het verkrijgen van *Sinkapoer*, en ten derde, ontflagen te worden van de Hollandfche bezittingen op het vaste land van Indië, en alzoo die aanleiding tot misverstand en kwalijke verftandhouding uit den weg te ruimen, welke zoude hebben blijven beftaan, zoo lang de Nederlandfche bezittingen tusfchen de onze waren verfpreid gebleven. Elk van deze punten was werkelijk bij het tractaat bereikt. Daarentegen hadden wij in vergoeding voor alle die voordeelen, afftand gedaan van *Benkoelen* en waren voorts toegetreden tot het bepalen der grensfcheidingen tusfchen de Britfche en de Nederlandfche bezittingen. Hij (de heer *Canning*), meende het Huis te kunnen overtuigen, dat de afftand van *Benkoelen* niet als een belangrijk verlies voor Groot-Britannie kan worden befchouwd. Zoo laag werd *Benkoelen* gefchat bij de Oost-Indifche Compagnie, dat het werkelijk op de fpraak was geweest om het geheel te verlaten, en men had tot het behouden van hetzelve befloten, niet om den wille dier bezitting zelve, maar alleen om dat men niet wist in wiens handen dezelve zou kunnen vallen. Zoo ver was *Benkoelen* van tot eenig voordeel te ftrekken, dat deszelfs bezit jaarlijks eene uitgaaf van p. ft. 85,000(!!) — veroorzaakte. De eenige vergoeding welke men beweerde dat het eiland voor deze kosten kon geven waren de fpecerijen; dan men moest weten dat het Indisch Gouvernement tot diezelfde fpecerijen den grond had gegeven, de planten verfchaft en de kultuur betaald. Kon het wen fchelijk zijn op dien voet het bezit van *Benkoelen* te behouden? Daar het vroeger in overweging gebragt was, en zulks, naar zijn inzien, zeer wijsfelijk, om *Benkoelen* geheel te verlaten, zonder eenige de minfte vergoeding, zoo was het een weinig onbillijk het Gouvernement te berispen, nu het eenige vergoeding daarvoor verkreeg. Hij wist wel dat men zeide dat wij, door den afftand van *Benkoelen*, aan de Hollanders de middelen hadden verfchaft om eenen zeer voordeeligen handel in fpecerijen te drijven; doch dit was geheel buiten hem, daar het Indisch Gouvernement de fpecerijplantaadjen had aangelegd na dat de onderhandelingen wegens het traktaat reeds waren aangevangen.

Ook vertrouwde hij dat de bezorgdheid des wege verdwijnen zou, wanneer men vernam dat de Oost Indifche Compagnie in hare magazijnen eenen voorraad bezat van alle foorten van fpecerijen, genoegzaam voor de confumtie van 5 of 6 jaren. In dezen ftand van zaken was het niet waarfchijnlijk dat het land zou worden blootgefteld aan gebrek aan *kaneel*, hij wilde zeggen van nooten of peper. Bij het noemen van *kaneel* herinnerde hij zich, dat wij een monopolie hadden van dat artikel. Indien men zich beklaagde dat het gouvernement niet meer van de Hollanders had afgeperst zoo moest hij verklaren, dat hij in waarheid niet ftou genoeg was, (zelfs niet in het Parlement) om te beweren dat wij eenig regt hadden om meer te verwachten dan wij hadden verkregen. Hoe toch konden wij ons beklagen dat de Hollanders een monopolie maakten van de fpecerijen, daar wij een gelijk monopolie maakten van het kaneel, de opium, het zout enz.

Het zou voorts welligt tot eenigen troost verftrekken voor perfonen welke een bijzonder zwak voor welriekende ingredienten hadden, te vernemen, dat *Sinkapoer* bij uitftek wel gefchikt was voor de teelt van fpecerijen, en hoezeer er eenige tijd zou worden vereischt om de plantaadjen aldaar tot rijpheid te brengen, zoo was het nogtans waarfchijnlijk, gemerkt den voorraad van de Compagnie voor de confumtie van zes jaren, en ten zij een nieuwe meer dan gewone trek naar fpecerijen mogt ontftaan, dat wij er uit ons eigen product van zouden worden voorzien, alvorens de thans aanhanden zijnde voorraad zoude kunnen zijn uitgeput. Evenwel geloofde hij niet dat de Hollanders dwaas genoeg zouden zijn om het ftelfel van monopolie in de fpecerijen langer aan te kleven, daar dit, tot op het tegenwoordig oogenblik te eenemaal onvoordeelig was bevonden. Hij wilde zich niet tot regter opwerpen over de waarde van Sinkapoer, dat wij bij het verdrag gewonnen hadden; alleen wist hij, dat hij, van het oogenblik af, dat hij in betrekking was gekomen tot de Indifche zaken, Sinkapoer hun werd voorgehouden als het eenig onmisbare, het *unum necesfarium* om het Britfche rijk in Indië volledig te maken. Het beftreek volkomenlijk de ftraat *Malakka*, zijnde een allerbelangrijkst vaarwater. Boven dit voordeel hadden wij nog van de Hollanders de verzekering ontvangen tot handhaving van eenen vrijen handel in eenen hoogeren graad dan ooit door eenige magt in *Azie* werd gevoerd, en wij hadden de aanfpraken der Hollanders op het vaste land van Indie te eenemaal te niet gedaan.

Daartegen hadden wij aan de Hollanders de naakte bezitting van Benkoelen afgeftaan die 85,000 p. ft. kostte, en welke het reeds in voorflag was gebragt te verlaten. Voorzeker zulk een prijs kon niet te duur geacht worden. Hij vertrouwde dat het Parlement zou inzien dat bij het tractaat niets was gedaan onbeftaanbaar met het belang der Britfche bezittingen in Indie, of met die grootere nationale belangen aan welke de evengemelde waren ondergefchikt. De nieuwe bezittingen zouden worden gebragt onder het beheer der Oost-Indifche Compagnie die dezelve zou besturen onder dezelfde verantwoordelijkheid als voor de overige Britsch-Indifche bezittingen op haar rustte. De *bill*, waarvan hij eene tweede lezing voorftelde, had alleen ten doel om het tractaat, door hem omfchreven, in werking te brengen.

De heer *Hume* was van oordeel, dat bij de uitkomst zoude blijken, dat de afftand door het Britsch gouvernement gedaan, van grooter aangelegenheid was, dan de zeer geëerde heer (*Canning*) zulks wilde doen voorkomen. Hij keurde het ftelfel af hetwelk de voorganger van den zeer geëerden fecretaris voor het departement van buitenlandfche zaken had gevolgd, met opzigt tot onze Indifche bezittingen. Hij geloofde dat de edele Lord, door het eiland *Java* terug te geven, niet alleen de trouw jegens de inboorlingen had verbroken die hij, gebonden aan handen en voeten, aan de Hollanders had overgeleverd, maar dat hij ook eene diepe wonde aan de belangen van onzen handel had toegebragt. Het deed hem leed dat de zeer geëerde heer (*Canning*) zich had onthouden van eenige meening omtrent de ftaatkunde van den edelen Lord te uiten. Hij was overtuigd dat hij die afkeurde. De zeer geëerde heer (*Canning*) had gezegd, dat men bij het einde van den oorlog, ha geoordeeld het Nederlandsch gouvernement te moeten begunstigen. Doch, zoo dit eene verfchooning was voor de overgaaf van *Java*, waarom waren dan niet al de Hollandfche bezittingen op dienzelfden grond verlaten? Waarom behield Engeland de Kaap de Goede Hoop, Demerarij en Esfequebo? Hij hield ftaande dat de afftand van *Java* was gefchied in diepe onkunde van het belang van Engeland, en tot groote verbazing en vreugde van de Nederlanders. In weerwil van het belagchelijke dat de zeer geëerde heer (*Canning*) op den Gouverneur *Raffles* zocht te werpen, was hij van gevoelen dat, had het gouvernement naar de plannen van dien ambtenaar gehandeld, hetzelve de misflagen zou hebben vermeden, die het thans had begaan. Elke handeling van ons gouvernement in Indië berustte op hetzelfde grondbeginfel, hetwelk de zeer geëerde heer (*Canning*) dien avond had getracht belagchelijk te maken, alleen om dat Sir *Stamford Raffles* daarop was te werk gegaan. Hij zou nimmer instemmen met de tegenwoordige *bill*, omdat het tractaat dat daardoor werd geratificeerd eene fchending was van fchier elk ander tractaat, dat wij federt jaren met de inlandfche mogendheden in dat gedeelte van den aardbol hadden aangegaan, en het deze, aan handen en voeten gebonden had overgeleverd aan de heerfchappij der Nederlanders, die van hunne magt in Indië met grooter wreedheid hadden gebruik gemaakt dan eenige andere Europifche natie (!) vergeefs dacht men dat dit verdrag een einde maken zou aan al de wangunst en de kwellingen welke wij, jaren lang, van de Hollanders hadden geleden; mogelijk ja, zou het hen voor een korten tijd, gedurende den vrede, in rust doen blijven; doch zouden die wangunst, die kwellingen, niet met vernieuwde kracht herleven, zoodra er eenige vijandelijkheden mogten plaats hebben? Men zeide dat wij ons ontdeden van een monopolie. Dit ontkende hij. De teruggave der bedoelde eilanden aan de Hollanders zoude, na ommekomst van zes jaren, een monopolie doen geboren worden even groot als te voren beftond, en zou bovendien het vermogen van vele onzer planters te gronde rigten. Het was aan eenige leden van het huis niet onbekend, dat eene fpecerijplantaadje omtrent 20 jaren vorderde om tot volkomenheid te komen. Nu waren verfchil-

dens onzer plantaadjen juist tot dat tijd perk van haren groei genaderd, dat zij waarschijnlijk den arbeid van de eigenaars zouden kunnen vergelden. Zou het niet aller noodlottigst zijn voor die personen, zich in al hun pogen te leur gesteld te zien door de onkunde van onze onderhandelaars omtrent die daadzaak aan den dag gelegd? Na dat men de inlanders aan de Hollanders had overgeleverd, was het misschien daarmede niet onbestaanbaar, ook in het belang onzer eigene planters te stemmen, om den wille van eenige weinige voordeelen welke, zijns inziens, gering en onbelangrijk waren. In der daad, waarin bestonden toch die voordeelen? Was het er een dat wij elke haven in *Straat Sunda* hadden verloren, en alzoo de heerschappij hadden afgestaan, welke wij eenmaal over den geheelen Indischen Archipel bezeten hadden? Wel is waar, wij hadden al de havens in de straat *Malakka* verkregen, alsmede het eiland *Sinkapoer*; doch, wat de eerste betrof, zou hij alleen aanmerken dat een varkenshok (pigstij) even goed was, en wat betrof het eiland *Sinkapoer*, dat wij reeds te voren in bezit van hetzelve waren. Hij beweerde dat, wij ons zelve hadden uitgesloten van den geheelen handel in den Oosterschen Archipel, en alzoo de natie van onberekenbare voordeelen verstoken. Hij haalde voorts onderscheidene plaatsen aan uit het werk van *Crawfurd* over den Oosterschen Archipel, ten einde de groote uitbreiding aan te toonen welke aan onzen handel in die streken kon worden gegeven, en laakte de ministers, dat zij met een pennestreek, al de voordeelen hadden opgeofferd welke, daaruit hadden kunnen worden getrokken. Hij hield staande, dat indien het Huis te goeder trouw en in gemoede wenschte te werk te gaan, en de belangen van den lande te beschermen, hetzelve niet tot de tegenwoordige *bill* kon toetreden. Die *bill* aannemen was in het wezen der zaak hetzelfde als het verdrag erkennen waar over die handelde, en ten einde het Huis dien blaam zou kunnen ontgaan, zou hij, bij wege van amendement, het voorstel doen dat de zaak voor zes maanden mogt worden uitgesteld.

De heer *Robertson*, keurde het tractaat af, hetwelk met het Nederlandsche Gouvernement was aangegaan, en vergeleek bij tegenstelling de kwistigheid der Engelsche met de oordeelkundige behoedzaamheid der Hollandsche onderhandelaren. Hij beweerde dat de afstand van *Benkoelen* groot nadeel zoude doen aan onzen handel op *China*, die tegenwoordig jaarlijks drie millioenen inkomsten afwierp. Het bezetten van straat *Sunda* met eene vijandelijke vloot, zou onze China's vaarders verpligten, om langs nieuw Holland naar China hunnen koers te stellen, en zou alzoo de gewone reis verlengen met eenen afstand gelijk aan dien van Engeland naar West-Indië. Zij hadden in den laatsten oorlog dien weg moeten nemen, ten gevolge van een gerucht dat de Admiraal *Linois* de gemelde straat bezet hield. Hij deed vervolgens het onbepaalde in de bewoordingen van het tractaat opmerken, en eindigde met het amendement van den heer *Hume* te ondersteunen.

De heer *C. Wijnn*, betoogde dat het al of niet passeren van de *bill* geen onderscheid zou maken in de uitvoering van het tractaat, voor zoo verre dit reeds was geratificeerd en door de goede trouw des lands gewaarborgd werd. Hij geloofde dat het vertoog van het zeer geëerde lid voor *Aberdeen*, veeleer betrekking had tot het tractaat van 1814 dan tot het tegenwoordige, daar dat lid niet scheen bekend te zijn met de plaatsen bij dit laatste tractaat bedoeld. Hij ontkende dat in geval van oorlog onze handel op *China* geheel aan de genade of ongenade van de Hollanders zou zijn bloot gelaten. *Benkoelen* was geene sterkte van eenig belang, en wie meester was van de zee, was ook meester van *Benkoelen*. Zoolang wij met de Hollanders in vrede waren, gaf dit tractaat ons aanspraak op vriendschappelijke betrekking met *Benkoelen*; en zoo wij in oorlog met hen kwamen, twijfelde hij niet, of wij zouden die bezitting kunnen nemen. Hij beweerde dat wij door den afstand der bedoelde Eilanden aan de Hollanders geenszins de trouw jegens de inboorlingen hadden verbroken, en betoogde voorts dat de prijs der specerijen, ten gevolge van dien afstand niet was gerezen, maar in tegendeel gedaald. Hij eindigde met de verklaring, dat hij de tegenwoordige *bill* ten levendigste ondersteunde.

De heer *Bright* verklaarde zich tegen de *bill*, om dat hij geloofde dat het tractaat hetwelk daar door werd geratificeerd, eene schending was van de goede trouw jegens de inboorlingen, en alleen door de Hollanders was gesloten om te worden verkracht. Hij beweerde dat de afgestane eilanden een deel uitmaakten van de kroon van Engeland, en dat zij als zoodanig niet konden werden afgestaan, zonder de toestemming van het Parlement. Hij noodigde het Parlement die toestemming terug te houden en den tegenwoordigen maatregel te verwerpen.

De heer *Astell* ondersteunde de *bill*, en beweerde dat het tractaat tot hetwelk die betrekking had, wel berekend was om een einde te maken aan alle bestaande geschillen tusschen het Engelsch en het Nederlandsch Gouvernement. Hij ontkende dat het tractaat de beheersching van straat *Sunda* aan de Hollanders leverde. Daar wij *Prince of Wales's* eiland (Puloh Penang) hadden aan het eene uiteinde van die straat, *Sinkapoer* aan het andere, en *Malakka* in het midden, hielden wij die, volkomen in onze magt, en konden dus geene wezenlijke belemmering in onzen handel op *China* ondervinden.

De heer *Grant* verklaarde zich voor de *bill*, en zeide dat die algemeen door de kooplieden van *Londen* werd goedgekeurd.

Sir *C. Forbes* zeide dat hij het traktaat in geen ander daglicht kon beschouwen, dan als eene verdeeling van roof tusschen het Engelsch en het Nederlandsch Gouvernement, waarbij op de regten der inlandsche mogendheden, hoegenaamd geen acht geslagen was. Hij stond toe dat de overeenkomst met de Hollanders gemaakt, oppervlakkig eenige voordeelen vertoonde, maar ondervinding van het Nederlandsche karakter deed hem vrezen, dat die voordeelen niet lang in ons bezit zouden blijven. In der daad had hij dienzelfden dag berigt van *Sinkapoer* ontvangen omtrent den gunstigen uitslag van de Hollandsche expeditie tegen *Borneo*, waaruit bij hem het vermoeden ontstond dat hunne ontwerpen omtrent dat eiland, eerlang stonden gevolgd te worden door gelijke ontwerpen ten aanzien van *Sumatra* en de andere eilanden van den Archipel, welke wij aan hunne tedere ontferming hadden overgelaten.

Hij vraagde thans of de zeer geëerde secretaris, bij het teekenen van het traktaat, eenige kennis droeg dat de Hollanders eene expeditie tegen *Borneo* gezonden hadden, en of hij het traktaat zou hebben geteekend, ware hij met die daadzaak bekend geweest?

Sir *C. Forbes* ging alstoen over tot het lezen van uittreksels uit een nieuwspapier van *Sinkapoer*, om aan te toonen dat eene Hollandsche expeditie, welke in september van *Java* was gezeild, drie honderd mijlen de rivieren opwaarts, in de binnenlanden van *Borneo* was doorgedrongen, en behouden was teruggekeerd, na de inboorlingen ten onder te hebben gebragt, waarin zij naauwelijks eenigen weerstand hadden gevonden. Het Nederlandsch Gouvernement was aldus de onbetwiste bezitter geworden van *Borneo*, met al de mijnen enz., die het bevat. Ook las hij uit een ander papier, een berigt omtrent de inkomende regten door de Hollanders op *Borneo* bepaald, waaruit bleek dat dezelve bedroegen 6 pCt. op alle maleische voortbrengselen, 2 pCt. op Nederlandsche voortbrengselen, 12 pCt. op goederen met andere Europische schepen aangebragt, en 24 pCt. op den factuur-prijs van Europische lijnwaten. Na wijders nog zekere andere berigten gelezen te hebben om te toonen dat het geene ijdele vrees was voor het verschijnen van Amerikaanschen invloed in de *Straat-Sunda* beducht te zijn, betuigde hij zijn leedwezen wegens de overhaasting met welke onze onderhandelaars waren te werk gegaan. Hadden zij de aankomst afgewacht van Sir *St. Raffles*, die dagelijks werd te gemoet te gezien, zoo waren zij veelligt meenige dwaling ontgaan, in welke zij nu vervallen waren. Hij stond toe dat de bedoelingen onzer onderhandelaren goed waren, doch hij beweerde dat vele der voorzieningen in welke zij hadden gestemd, niet van de wijste en voorzigtigste waren die men zich kon voorstellen.

Kolonel *Money*, beweerde dat de Hollanders niet in bezit waren van *Borneo*; zij hadden slechts militaire posten aan de monden der voornaamste rivieren. Door dit zelfde traktaat, welks voordeelen door al de tegenstrevers van de *bill*, beneden den juisten prijs werden geschat, terwijl gelijktijdig deszelfs ongelegenheden werden vergroot, door dit zelfde traktaat werd ons volkomen het regt toegestaan om op *Borneo* handel te drijven, en aldaar ontvangen te worden op denzelfden voet als de meest bevriende mogendheden. Het was waar dat de plaatsen welke de Hollanders ons hadden afgestaan op het vaste land van Indië, met opzigt tot uitgestrektheid van grond, niet van groot belang waren; evenwel zouden zij ons hebben kunnen schaden door aan onze misnoegde onderdanen eene schuilplaats te verleenen, en door den smokkelhandel met onze bezittingen te bevorderen. Het etablissement op *Sinkapoer* werd van dag tot dag belangrijker, en de staat was zeer veel verschuldigd aan Sir *St. Raffles*, voor de koesterende zorg met welke hij deszelfs vestiging had gadegeslagen. De onderhandelaars van het traktaat hadden aanspraak op de erkentenis van al wie in eenige handelsbetrekking tot Indië stond.

Kolonel *Baillie* zeide eenige weinige woorden welke onhoorbaar waren door het geroep van „Orde," hetwelk uit alle kanten van het Huis weergalmde.

Het amendement werd toen voorgesteld en afgewezen zonder divisie.

Het huis vormde zich alstoen in *committé*. In het *committé* wenschte de heer *Hume* van den president te vernemen of de tegenwoordige gelegenheid geschikt was om eene clausule in de *bill* te voegen, tot het schadeloosstellen van zoodanige planters, als door die *bill* hun vermogen zouden verliezen.

De heer *Courtenaij*, de President, begreep dat er een afzonderlijk *committé* zou moeten zijn voor de toewijzing van geld tot dit einde.

De heer *Canning* merkte aan dat, indien hierna mogt komen te blijken dat de planters door de *bill* verliezen hadden geleden, hij geene zwarigheid zou vinden om hunne zaak in overweging te nemen; doch dat het dwaas zoude zijn eenige schikkingen te maken tot schadeloosstelling van de planters, alvorens men wist of zij wel wezenlijk verlies zouden lijden. Indien het Huis eene schadevergoeding beloofde aan die personen welke verliezen zouden hebben geleden, zoo was het klaar dat zij verliezen zouden lijden, om de beloofde vergoeding te erlangen.

Na eenige weinige woorden van den heer *Hume*, werd de *bill* naar het Huis terug gewezen, en werd eene derde lezing van dezelve op morgen gelast.

KERKELYKE STAAT.

ROME, *den 5den mei.*

De roovers zetten bij voortduring hunne strooperijen in de omm-streken dezer stad voort. Onlangs kwamen een dertigtal dezer booswichten in eene herberg op den weg van Napels aan, en deden zich deftig voordienen, met verzekering aan den kastelein, welke door dit bezoek verschrikt was, dat alles zou betaald worden. Hun maal geëindigd zijnde, lieten zij zich de kaart brengen, en betaalden het montant met een mandaat op den kardinaal *P.*, betaalbaar bij den doortogt van Zijne Eminentie. Vervolgens hebben zij eenige posten soldaten opgeligt, welke op afstanden van eene mijl, voor de veiligheid der reizigers, geplaatst waren; verre van deze militairen eenig leed te doen, trachten zij dezelve in dienst te nemen, onder belofte eener soldij van vier pauli daags; zij hebben zich van de wapens meester gemaakt, welke zij zeiden benoodigd te hebben tot het lossen van eenige salvo's, ter eere van den kapitein, dien zij wachtende waren. Dit is het vermakelijk gedeelte der bedrijven van deze helden des grooten wegs, doch men verhaalt ook van hen daden van eene ongehoorde wreedheid.

LOMBARDYSCH-VENETIAANSCH KONINGRIJK.

MILAAN, *den 12den mei.*

Onze courant maakt het vonnis publiek, hetwelk door de speciale kommissie, ten aanzien van achttien personen, beschuldigd van hoog verraad, is geslagen. Dertien waren ter dood veroordeeld, een tot eene levenslange gevangenis, en ten opzigte der vier andere waren de procedures geschorst. De Keizer heeft, bij besluit van den 26sten april ll., ten opzigte der dertien eerstgemelde, de doodstraf in eenige jaren gevangenis, en die van levenslange gevangenis, in een jaar gevangenis veranderd.

Den 5den april is er te Ravenna eene gruwelijke misdaad gepleegd, welke men over het algemeen in verband met voormalige politieke gebeurtenissen beschouwt. De directeur der politie *Mathucci* is door een schot uit een, met drie kogels geladen karabijn, van het leven beroofd geworden. De moord is, zoo men zegt, het uitwerksel der wraak van verschillende *Carbonari*, welke onlangs tot bannissement veroordeeld zijn, en die het leven van den directeur der politie bedreigd hadden, ingevalle hij het vonnis, ten hunnen opzigte uitgevaardigd, niet deed intrekken.

De weg van Rome naar Napels wordt door roovers onveilig gemaakt; de fransche legatie-secretaris, de heer *Sommery*, en deszelfs broeder, een officier in oostenrijkschen dienst, zijn onlangs geheel uitgeschud.